

امیر پورنوغانیان _ نحوه دسترسی ساکنان یک منطقه به واحدهای تجاری که معمولاً برای خریدهای روزمره هفتگی ماهانه وسالانه مردم دریک منطقه خاص ایجاد می شود از نکات بسیار مهمی است که در اصول شهرسازی مورد توجه ویژه‌ای قرار دارددر سالیهای اخیر ایجادمجتمع های تجاری براساس نیازهای منطقه ای نیز مورد توجه قرار گرفته است با این وجود در اغلب شهرهای بزرگ کشور واز جمله شهر مقدس مشهد که علاوه بر جمعیت ساکن سالانه پدیزی حدود ۲۰میلیون زائرومسافر است پراکندگی وجانمایی واحدهای تجاری در سطح شهر از هیچ یک از اصول علمی ونوین شهرسازی تبعیت نمی کند و به همین دلیل اکنون در شهر مشهد با تعداد غیراصولی مسافرت های درون شهری مواجهیم که ترافیک سنگین آلودگی هوا واتلاف وقت مردم ازتبعات آن است.

این تجربه تلخ در عدم دقت در جانمایی واحدهای تجاری در نقاط مختلف شهر طراحان مناطق جدید شهری در مشهد را بر آن داشت تا از اشتباهات گذشته پرهیز ویا طراحی اصولی وعلمی از بروز مشکلاتی که اکنون اکثر نقاط شهر مشهد با آن روبروست جلوگیری کنند منطقه الهیه درغرب شهر مشهد منطقه وسیعی است که طی سالیهای گذشته مبتنی بر اصول علمی شهرسازی طراحی ودر بخش قابل توجهی اجرا شده است به همین دلیل در این منطقه دسترسی ساکنان نقاط مختلف به واحدهای تجاری مورد نیاز به سهولت وبدون نیازبه سفرهای شهری انجام می شودصدراشاه آبادی از ساکنان همین منطقه به گزارشگر مامی گوید:ما سالها در مرکز مشهد ساکن بودیم گرچه درآن منطقه تعدادبی شماری واحد تجاری وجود داشت ودسترسی به آنها کار خیلی دشواری نبود اما همیشه به دلیل مراجماتی که مردم به واحدهای تجاری داشتند با شلوغی وازدحام خودروهاومردم روبروبودیم ودر واقع هیچ آرامشی نداشتیم وی می افزاید: بیشتر اوقات پیاده روهای آن منطقه در اشغال وانت بارهایی بود که برای واحدهای تجاری بار می آوردندوبه دلیل تعدادزیادواحدهای تجاری کنترل آنها از نظر سلامت کالایی که عرضه می کردند و نیز قیمت ها دشوار و بلکه غیر ممکن بود اما از سال گذشته که در الهیه ساکن هستیم با این گونه مشکلات برخورد نکرده ام.

زهرآ شاهی یکی دیگر از ساکنان الهیه می گوید: با وجود آنکه طرح این منطقه هنوز به طور کامل اجرا نشده اما در هر محله ای یک بازار محله وجود دارد که دسترسی به آن برای ساکنان محله بسیار ساده است واحدهای تجاری هم به دلیل جانمایی خوبی که انجام شده هیچ مزاحمتی برای ساکنان ندارند وی می افزاید: اما جای یک مجتمع بزرگ تجاری که بتواند تمام نیازهای مردم منطقه را برطرف کند الهیه خالی است ابراهیمی که در یکی از محله های الهیه سوپرمارکت دایر کرده است نیز می گوید: اوضاع بد نیست گرفتاری های نقاط دیگر شهر مشهد را نداریم و در آرامش به کاسیی می پردازم و چون مشکل ترافیک وجای پارک در این منطقه وجود ندارد مردم با آرامش بیشتری برای خرید مباححتاج خود مراجعه می کنند وماهم بدون دغدغه به کار خود می پردازیم

اهمیت گردشگری تجاری

امروز ابعاد و اشکال مختلف گردشگری و از جمله گردشگری تجاری به سرعت در نقاط مختلف جهان در حال گسترش و پیشرفت است در کشورما نیز چند سالی است که توجه

خاصی به گردشگری تجاری معطوف شده است هرچند که توجه به گردشگری تجاری در تاریخ کشورما دارای سابقه دیرینه است بنابراین با استفاده از تجربه گذشتگان و بهره مندی از اصول علمی روز در جذب گردشگر تجاری باید به ویژگی های گوناگون از جمله به منطقه هدف توجه خاصی کرد اکنون منطقه الهیه به دلیل دارا بودن ساختار علمی واصلی که مورد نیاز یک منطقه شهری است. یکی از نقاط مستعد برای جنوب گردشگری تجاری در شهر مشهد است موقعیت جغرافیایی مناسب راه های ارتباطی فراوان دسترسی آسان وسعت و تراکم قابل قبول و ویژگی های دیگر استحقاق الهیه برای تبدیل به یکی از مراکز جنوب گردشگری تجاری را به اثبات می رساند. برای بازشکافی اهمیت گردشگری تجاری ایجاد محیط آرام و یا نشاط برای دسترسی مردم به واحدهای تجاری مورد نیاز وویزگی های منطقه الهیه به سراغ صابری فر شهردار اسبق مشهد می رویم وی که هنوز به اوضاع شهر مسلط است در خصوص روند توسعه شهر مشهد نگرانی هایی دارد و دغدغه های خود را برای آینده شهر بازان ساده بیان می کند. ما در گذشته اصول علمی درباره شهرسازی داشته ایم و اروپایی ها بحث ایجاد بازار با همه ویژگی های منحصر به فرد خود در واقع از ایران به سایر نقاط جهان رفته است تنها دربرهه ای از زمان که شهرداری ها خود کفا شدند که البته کار درستی هم نبود و مشکلاتی که با افزایش جمعیت و تعداد خودورها درشهرهای بزرگ بوجودآمد شهرداری را ناچار کرد که از مقررات و ضوابط علمی شهرسازی عدول کند من لازم است در مقدمه عرض کنم که در همین شهر مشهد طراحی خیلی علمی و اصولی در شهرسازی وجود داشته است با وجود آنکه در گذشته جمعیت کم بوده اما نیازهای خرید مردم دسته بندی شده بود من به خاطر دارم در سه نقطه درمشهد بازارچه و جود داشت بازارچه سراب، بازارچه حاج آقا جان و بازارچه عیدگاه این بازارچه ها خرید های روزمره مردم را تأمین می کرد و دسترسی به آنها برای مردم بسیار ساده و مناسب بود . این بازارچه ها سرپوشیده و ساکنان شهر خریدهای روزمره خودرا به راحتی از این بازارچه ها انجام می دادند

بعدها بازار به جای آن ساخته شد بازار در تقاطعی ایجاد شده بود که نقطه تمرکز همه شهر بود مانند اطراف حرم مطهر ، و خریدهای ماهانه و سالانه مردم از این بازارها صورت می گرفت مثلاً بازار قالب فروش ها ، بازار زرگرها، بازارمس گرها، بازاردوخته فروش ها، بازارسنگ تراش ها و … هر کدام از اینها جای مشخص ومعینی داشت و در کنار این بازارها سراهایی ساخته شده بود که کارگاه ها درانجا قرار داشتند یعنی به عنوان مثال طلا فروش ها در بازار زنجیر آن زمان در اطراف حرم مطهر حضورداشتند ودر کنارآن ها کارگاه های طلاسازی و تعمیر طلا در سراها انجام می شدیعنی تردد افراد درحداقل قرار داشت بازارها سرپوشیده بود و در زمستان ها گرم و درتابستان ها خنک بود ، درهر بازاری مسجد وجود داشت، آبخوری و سرویس بهداشتی تعبیه شده بود و مردمی که برای خرید کلی می آمدند خرید خود را با فراغ البال انجام می دادند و

گفتگو با صابری فر

ایجاد واحدهای تجاری در الهیه؛ دسترسی آسان براساس اصول علمی شهرسازی

دعوت از سرمایه گذاران برای یک طرح استثنایی

چون این ها متمرکز بودند رقابت در کاهش قیمت ها هم وجود داشت در شهر مقدس مشهد به دلیل توسعه حرم مطهر که ناگزیر همه بود بسیاری از این بازارها تخریب شد اما در بسیاری ازشهرهای بزرگ کشور مثل تهران ، تبریز، اصفهان ، شیراز و کرمان هنوز این بازارها وجود دارد که به دلیل قدمت و معماری فوق العاده ای که

دارند از جاذبه های مهم گردشگری در کشور هستند.

بی توجهی به اصول شهرسازی

صابری فر می افزاید : اما چرا مایه یکباره این بازارها را با همه اصول علمی شهرسازی که در ایجاد آنها وجود داشت از دست دادیم و در مدت کوتاهی طرفین همه خیابانها تبدیل به مغازه و پاساژ شد و هیچ سقفی هم از نظر تعداد بوجودآمد شهرداری را ناچار کرد که از مقررات و ضوابط علمی شهرسازی عدول کند من لازم است در مقدمه عرض کنم که در همین شهر مشهد طراحی خیلی علمی و اصولی در شهرسازی وجود داشته است با وجود آنکه در گذشته جمعیت کم بوده اما نیازهای خرید مردم دسته بندی شده بود من به خاطر دارم در سه نقطه درمشهد بازارچه و جود داشت بازارچه سراب، بازارچه حاج آقا جان و بازارچه عیدگاه این بازارچه ها خرید های روزمره مردم را تأمین می کرد و دسترسی به آنها برای مردم بسیار ساده و مناسب بود . این بازارچه ها سرپوشیده و ساکنان شهر خریدهای روزمره خودرا به راحتی از این بازارچه ها انجام می دادند

خیابانها ، معضلات زیادی از جمله ترافیک ، آلودگی هوا و اتلاف وقت برای مردم بوجود آمده است من از شورای جدیدشهر مشهد تقاضا می کنم روی این مسائل فکر کنند از نظرات کارشناسان بهره ببرند و اجازه ندهند همه چیز قربانی کسب درآمدشود.
منطقه نمونه
صابری فر که تجربه فراوانی درمدیریت شهری دارد درباره منطقه الهیه می گوید: درالهیه بیش از ۱۰۰۰ هکتار زمین وجود دارد در این منطقه طراحی علمی واصلی شهرسازی پیاده شده است الهیه اولین منطقه در کشور است که ۶۲ درصد از زمین به معابر وخدمات اختصاص داده شده که در کشور بی نظیر است استعداد این منطقه برای توسعه ، فراوان است و به همین دلیل هم توسعه خوبی پیدا کرده مخصوصاً که افزایش تراکم هم که دارد و البته نباید این افزایش تراکم افسار گسیخته باشد اما روند روبه توسعه را به سرعت طی می کند؛ در الهیه بحث نیازهای تجاری مردم هم مورد توجه قرار گرفته است. در اینجا هم مردم برای خرید نیازهای روزانه و ماهانه دارند ولی برای خریدهای سالانه نیاز به رجوع به مرکزشهر دارند من البته اعتقاد دارم که ارتباط الهیه بامرکز شهر نباید قطع شود. درالهیه شاید لازم نباشد طلا فروشی و فرش فروشی ایجاد شود چون پراکندگی فراوان این نوع واحدها مشکل ایجاد می کنند مثلاً در قدیم تمام طلا فروش ها دریک نقطه متمرکز بودند که از نظر حفاظت و امنیت آنها هم کار آسان بود اما اکنون پراکندگی فراوان این واحدها کنترل و حفاظت را بسیار مشکل کرده است بنابراین در ایجاد واحدهای تجاری باید انضباط ساخت و ساز با دقت مورد توجه قرار گیرد.

درالهیه حتی تجاری هایی که مشاور دیده زیاد است لذا در زمانی که مسئولیت شهرداری آن منطقه به عهده شرکت الهیه بود به این نتیجه رسیدیم که به جای اکثر واحدهای هزارمتری تجاری ، یک مجتمع تجاری ایجاد کنیم این تجاری های دیگر الهیه هم مورد بازنگری قرار گیرد و شاید لازم باشد بخشی از اینها به مسکونی تغییر کاربری داده شود واحدهای مسکونی در الهیه خوب جواب داده است کسانی که به زندگی سالم تر و هوای تمیز تر نیازمند هستند به الهیه آمده اند دلشیش این است که توسعه همه شهرهای بزرگ ایران به سمت غرب است مشهد تهران اصفهان شیراز کرمان و تبریز چنین وضعیتی دارند که دلایل خاص وعلمی جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان شهرداری شهر را داشتیم در منطقه بلوار سجاد که شهر جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان ها دیده نشده بود و ما به شدت مراقبت می کردیم که همه چیز براساس طرحی که پیش بینی شده بود انجام شود وبه همین دلیل ۲مغازه تجاری که بصورت غیر مجاز ایجاد شده بود را تخریب کردیم ولی در حال حاضر می بینید که بلوار سجاد چه وضعیت نا مناسبی از نظر

ترافیکی دارد اکنون در الهیه این مشکلات وجود ندارد به شرطی که شهرداری مراقبت کند که انضباط ساخت وساز در این منطقه مورد توجه قرار گیرد.

درحال حاضر الهیه جوابگوی توسعه خود منطقه و جاهدشهر و منطقه شمال الهیه هست به شرطی که اصول شهر سازی علمی که در این منطقه طراحی شده بادقت

مورد توجه قرار گیرد ما باید در اندیشه آینده شهرزندگی مردم شامیم من ازوزارت کشور استدعا دارم یک بار عهده ای کارشناس را مامور کنند روند ساخت وساز در شهر های ایران را بررسی کنند تهران بدتر از همه جا ست اصفهان بنیان گذار این خطا ها بود نباید شهرداری ها با استفاده از ماده ۵ و اختیاراتی که می گیرند اصول و ضوابط علمی شهر سازی را زیر پا بگذارندآمار نشان میدهد میزان سفرهای شهری در اروپا۸دهم جمعیت و در ایران ۸دهم جمعیت است این آمارنشان میدهد که ما چقدر نسبت به ترافیک وآلودگی هوا بی توجه بوده ایم که دلیل اصلی آن زیرپا گذاشتن اصول شهرسازی و ضوابط علمی جانمایی و تعدادواحدهای تجاری است من در زمان مسئولیت شهرداری در بلوار فرامرعباسی مشهد ۲واحدتجاری ساختیم که چون بر خلاف طراحی شهری این منطقه بود تخریب کردیم اما بعداز سالها وجب به وجب این بلوار واحدهای تجاری ایجاد شده است

بلوار فردوسی مشهد در طراحی شهری به عنوان جمع کننده ترافیک مطرح بوده است ولذا حتی یک واحدتجاری در حاشیه این بلوار در طرح اولیه دیده نشده بود اما اکنون سراسر بلوار واحدهای تجاری ایجاد شده است وامروز مردم مشهد چوب این بی توجهی ها را می خورند در سال گذشته در کل سال گذشته ما ۳۸روز هوای پاک درمشهدداشته ایم. در حال حاضر الهیه پاک ترین ویی آلاینش ترین نقطه شهر مشهداست امید من این است که این منطقه با اقداماتی نظیر آنچه در سایر نقاط مشهد انجام شده است خراب نشود و برای اینکه وضعیت بهتری هم داشته باشد بهتراست یک مجموعه تجاری کامل با پارکینگ مناسب که طراحی شده است در این منطقه ایجاد شود و ما آماده همکاری با سرمایه گذاران هستیم این سرمایه گذاری قطعاً جواب می دهد الهیه در مسیر گلپهار وچناران است یک بلوار ۷۵مترم از جدیدته تا گلپهار و سپس تا چناران طراحی شده است من پیشنهاد می کنم این سرمایه گذاری انجام شود بقیه تجاری های دیگر الهیه هم مورد بازنگری قرار گیرد و شاید لازم باشد بخشی از اینها به مسکونی تغییر کاربری داده شود واحدهای مسکونی در الهیه خوب جواب داده است کسانی که به زندگی سالم تر و هوای تمیز تر نیازمند هستند به الهیه آمده اند دلشیش این است که توسعه همه شهرهای بزرگ ایران به سمت غرب است مشهد تهران اصفهان شیراز کرمان و تبریز چنین وضعیتی دارند که دلایل خاص وعلمی جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان شهرداری شهر را داشتیم در منطقه بلوار سجاد که شهر جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان ها دیده نشده بود و ما به شدت مراقبت می کردیم که همه چیز براساس طرحی که پیش بینی شده بود انجام شود وبه همین دلیل ۲مغازه تجاری که بصورت غیر مجاز ایجاد شده بود را تخریب کردیم ولی در حال حاضر می بینید که بلوار سجاد چه وضعیت نا مناسبی از نظر

مورد توجه قرار گیرد ما باید در اندیشه آینده شهرزندگی مردم شامیم من ازوزارت کشور استدعا دارم یک بار عهده ای کارشناس را مامور کنند روند ساخت وساز در شهر های ایران را بررسی کنند تهران بدتر از همه جا ست اصفهان بنیان گذار این خطا ها بود نباید شهرداری ها با استفاده از ماده ۵ و اختیاراتی که می گیرند اصول و ضوابط علمی شهر سازی را زیر پا بگذارندآمار نشان میدهد میزان سفرهای شهری در اروپا۸دهم جمعیت و در ایران ۸دهم جمعیت است این آمارنشان میدهد که ما چقدر نسبت به ترافیک وآلودگی هوا بی توجه بوده ایم که دلیل اصلی آن زیرپا گذاشتن اصول شهرسازی و ضوابط علمی جانمایی و تعدادواحدهای تجاری است من در زمان مسئولیت شهرداری در بلوار فرامرعباسی مشهد ۲واحدتجاری ساختیم که چون بر خلاف طراحی شهری این منطقه بود تخریب کردیم اما بعداز سالها وجب به وجب این بلوار واحدهای تجاری ایجاد شده است

بلوار فردوسی مشهد در طراحی شهری به عنوان جمع کننده ترافیک مطرح بوده است ولذا حتی یک واحدتجاری در حاشیه این بلوار در طرح اولیه دیده نشده بود اما اکنون سراسر بلوار واحدهای تجاری ایجاد شده است وامروز مردم مشهد چوب این بی توجهی ها را می خورند در سال گذشته در کل سال گذشته ما ۳۸روز هوای پاک درمشهدداشته ایم. در حال حاضر الهیه پاک ترین ویی آلاینش ترین نقطه شهر مشهداست امید من این است که این منطقه با اقداماتی نظیر آنچه در سایر نقاط مشهد انجام شده است خراب نشود و برای اینکه وضعیت بهتری هم داشته باشد بهتراست یک مجموعه تجاری کامل با پارکینگ مناسب که طراحی شده است در این منطقه ایجاد شود و ما آماده همکاری با سرمایه گذاران هستیم این سرمایه گذاری قطعاً جواب می دهد الهیه در مسیر گلپهار وچناران است یک بلوار ۷۵مترم از جدیدته تا گلپهار و سپس تا چناران طراحی شده است من پیشنهاد می کنم این سرمایه گذاری انجام شود بقیه تجاری های دیگر الهیه هم مورد بازنگری قرار گیرد و شاید لازم باشد بخشی از اینها به مسکونی تغییر کاربری داده شود واحدهای مسکونی در الهیه خوب جواب داده است کسانی که به زندگی سالم تر و هوای تمیز تر نیازمند هستند به الهیه آمده اند دلشیش این است که توسعه همه شهرهای بزرگ ایران به سمت غرب است مشهد تهران اصفهان شیراز کرمان و تبریز چنین وضعیتی دارند که دلایل خاص وعلمی جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان شهرداری شهر را داشتیم در منطقه بلوار سجاد که شهر جدید نامیده می شد ایجاد واحدتجاری در حاشیه خیابان ها دیده نشده بود و ما به شدت مراقبت می کردیم که همه چیز براساس طرحی که پیش بینی شده بود انجام شود وبه همین دلیل ۲مغازه تجاری که بصورت غیر مجاز ایجاد شده بود را تخریب کردیم ولی در حال حاضر می بینید که بلوار سجاد چه وضعیت نا مناسبی از نظر

گروه نگاه نو - مشهد - نیش کلاهدوز یک - دفترآگهی های روزنامه خراسان

۳۷۰۰۹۹۸۲

سخن اول

خورشید توسعه از غرب سر خواهد زد

رضا خراسانی فر/ توسعه هر منطقه از شاهراه اقتصاد می گذرد و پر بیراه نیست اگر بگوییم حیات هر ديار هم رهبن اقتصاد است که اگر پویا باشد ، زندگی هم رونق می یابد و اگر_ خدای نکرده_ دچار چالش شود، مشکلات رو به افزایش خواهد نهاد و چون بیماری، با هزاران ویروس بزرذنگی هجوم خواهد آورد. برای فرار از فزایی چنین هم توجه داریم که سرمایه باید در زمین بنشیند تا توسعه شانه به شانه پیشرفت از زمین برخیزد.
خب سرمایه هم مثل آب است که مسیر خود را پیدا می کند و انسان اگر می خواهد شیب آن را به سوی دیگری تنظیم کند باید زیرساخت آن را فراهم آورد چنانکه کشاورزان به هزار زحمت،با کشیدن لوله و یا حفر کانال و آبراه ، آب را به مسیری که می خواهند هدایت می کنند. برای سرمایه هم عقلای قوم با کلان نگرى زیرساخت ها را مهیا می کنند و خط سرمایه را تا منطقه ای که می خواهند بر اساس نقشه راه ، می کشند چنان که امروز در الهیه شاهد ماجرا هستیم و بستر را برای رونق، فراهم می بینیم. بازار ، باری به هرجهت در درازای خیابان شکل نگرفته است بلکه هدفمند دارد مجتمع های تجاری شکل می گیرد که در تراز استاندارد کشور های پیشرفته تعریف و زندگی را تسهیل می کند.
مجتمع هایی که نه تنها نیاز اهالی محل را تأمین می کند که فضا را برای رشد ، گردشگر تجاری، هم فراهم می کند و همان طور که مردم از اقصای شهر خود را به بازار فردوسی و سپاد و الماس شرق می رسانند دور نباشد که مسیر ها به مجتمع های جوان و کامل این منطقه هم پر تردد شود و تابش الماس غرب از دیگر جاها پیشی بگیرد.این هم شدنی است، مطمئن باشید یکی از دلایل آن هم ظرفیت آمده و استعداد بکر منطقه است و نگاهی کلان که فرادها را دیده است مثل همین مولفه های دسترسی آسان،ظرفیت معابر، وجود پارکینگ و… که در الهیه فرصت است و در دیگر مناطق گاه به دغدغه تبدیل می شود. اگر در دیگر جاها، جانمایی مجتمع ها، پس از ساختن شهر اتفاق افتاده _ که در بیشتر مجتمع ها همین گونه است _ در الهیه، اول مجتمع ها بر اساس طرح جامع شهرسازی، جانمایی و خود به ظرفیتی در خدمت توسعه تبدیل شده است.
مجتمع هایی که هم برای فروشندگان امن و سلامت است و هم برای مشتریان از آسیب های بازار های رها و خطی، در امان است چه کم تر شاهد حوادثی چون سرقت و زور گیری و مزاحمت در مجتمع های تجاری هستیم حال آنکه در بازار های خطی، کم از این آسیب ها ندیده ایم که راهی صفحات حوادث روزنامه ها و اذهان مردم شده است. کم نخوانده ایم از روزگبری، از حمله به مغازه، هجوم به مردم به ظرفیتی در خدمت توسعه تبدیل شده است.
مجتمع ها… اما با ساختن مجتمع های تجاری، این معضلات به حد اقل می رسد و در کنار این حسن با حسن دیگری هم مواجه می شویم و آن اینکه مشتری برای تهیه بسته مورد نظر خود از این خیابان به آن خیابان نخواهد رفت بلکه می تواندهمه آن ها را در چند مغازه کنار هم تهیه کند و صرفه آن را هم در قیمت و مهمتر از آن در زمان وقت خود خواهد دید.باری، پشوری که رو به فردا دارد و برای این نیز طرح های در انداخته است به نتیجه هم خواهد رسید و دور نباشد که خورشید توسعه مشهد از غرب طلوع کند…

مورد توجه قرار گیرد ما باید در اندیشه آینده شهرزندگی مردم شامیم من ازوزارت کشور استدعا دارم یک بار عهده ای کارشناس را مامور کنند روند ساخت وساز در شهر های ایران را بررسی کنند تهران بدتر از همه جا ست اصفهان بنیان گذار این خطا ها بود نباید شهرداری ها با استفاده از ماده ۵ و اختیاراتی که می گیرند اصول و ضوابط علمی شهر سازی را زیر پا بگذارندآمار نشان میدهد میزان سفرهای شهری در اروپا۸دهم جمعیت و در ایران ۸دهم جمعیت است این آمارنشان میدهد که ما چقدر نسبت به ترافیک وآلودگی هوا بی توجه بوده ایم که دلیل اصلی آن زیرپا گذاشتن اصول شهرسازی و ضوابط علمی جانمایی و تعدادواحدهای تجاری است من در زمان مسئولیت شهرداری در بلوار فرامرعباسی مشهد ۲واحدتجاری ساختیم که چون بر خلاف طراحی شهری این منطقه بود تخریب کردیم اما بعداز سالها وجب به وجب این بلوار واحدهای تجاری ایجاد شده است

این بازار های هویت ساز

اسماعیل آزاد/ بازار باید هویت داشته باشد. بازاری هم باید هویت داشته باشد. هویت هم نه فردی ، که جمعی شکل می گیرد. برای این هم باید مجتمع بود. یکجا بودن هویت را شکل و جهت می دهد. وقتی می گویند بازار تهران ، دقیقاً یک جغرافیای فیزیکی و معنایی را اراده می کنند و می فهمیم. این وقت دنبال مغازه های پرانگند در دوسوی خیابان نمی رویم بلکه آدرس در دست راهی بازار می شویم. وقتی می گویند بازار فرش فروش ها، بازار لوازم خانگی ….. نیز ناخود آگاه در ذهن ما همانی نقش می بندد که باید؛ جمعی که از فرش فروشی های متعدد و برند های متنوع مطرح و نقشه های گوناگون .بله منظور از بازار، اجتماع اعضای یک صنف است که در یک مکان، صرف تا صد نیاز مشتری را در آن حوزه تأمین می کنند ودر کنار این مدیریت قیمت و عرضه هم امکان پذیر است. این اجتماع هم هویت پیدا می کند و اهل خود را هم گرد می آورد تا جایی که سواى کار اقتصادی و خدماتی، هویت اجتماعی و حتی فرهنگی هم پیدا می کند. در شهر هم فراوان می بینیم تکیه مثلاً قماش فروش ها ، حسینیه خیاط ها، حسینیه طلا فروش ها، مسجد فرش فروش ها و… که هر کدام در گوشه ای از شهر، ماموریت اجتماعی و فرهنگی خود را به انجام می رسانند و هر کدام نیز به یک کار خاص شهره اند مثل حسینیه خیاط ها که به برگزاری جلسات قرآنی شهره است و آن دیگری، جلسات روضه خوانی محرم و صفرش هر ساله به راه است. از سوی دیگر ، هم نشینی همکاران، هم دل ها شان را به هم نزدیک می کند و هم آنان را پای کار یکدیگر و مردم می آورد. بارها خوانده ایم و شنیده ایم که اهالی یک بازار، دست همکار گرفتار و ورشکسته خود را گرفته اند و دیده ایم در جمع خود به اقدامات عام المنفعه پرداخته و گرّه های زیادی از مشکلات شهر و شهروندان را گشوده اند. زمان دفاع مقدس هم این نقش آفرینی در اوج بود و هر صنف، برای خود ماموریت ویژه قائل بود تا جایی که هیچ گروهی سنگرشان خالی نبود. این همگرایی و هم افزایی، نتیجه شکل گیری آن هویت ویژه است که از طریق یک جانشینی و همسایگی کاری شکل می گیرد که می توان گفت با بازار های خطی و مغازه های منفرد و بی ارتباط با دیگری، کمتر می توان به آن دستاورد ها رسید . به نظر این قلم، مجتمع های تجاری با استانداردهای امروزی و فرهنگی که ریشه در گذشته های دور دارد ، امروز هم می تواند علاوه بر ماموریت اقتصادی، نقش اجتماعی خود را هم ایفا کند و به یک ظرفیت فعال در خدمت تعالی جامعه تبدیل شود.
افتی چنین روشن هم می طلبد که در مناطق مستعد، به مجتمع های تجاری، ویژه توجه شود تا با دستاورد های ویژه، نقش پر رنگ خود را در فرایند های اجتماعی هم ایفا کنند آن شالله

۹۶۰۹۶۷۳/ق

